SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 228. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 30, 1991. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 30-го ЛИСТОПАДА 1991. Ч. 228. РІК XCVIII.

АМЕРИКА ВИЗНАЄ НЕЗАЛЕЖНУ УКРАЇНУ

Вашінґтон. — Президент З'єднаних Стейтів Америки Джордж Буш рішився на радикальну зміну американської політики у відношенні до кремлівського „центру" і вирішив визнати незалежність з передумовою, що заповідженний на неділю, 1-го грудня цього року, референдум в Україні випаде позитивно і рахуючи теперішнього керівництва в Києві не змінить свого дотеперішнього становища.

Більш того, Білий Дім запросив до Вашінґтону групу провідних американців українського походження, яким сам Президент заявив, що ЗСА у принципі вирішили змінити дотеперішню політику і визнають незалежність України після референдуму, якщо більшість її мешканців апробують історичний державний акт прийнятий Верховою Радою 24-го серпня.

Представники Адміністрації повідомили, що президент Дж. Буш погодився на відкриття в Києві американської амбасади, тобто нав'язати з самостійною республікою повні дипломатичні зв'язки. Для введення в життя цього рішення потрібно щоб Україна стала дійсно незалежною державою у всіх відношеннях, тобто вела свою закордонну, економічну, фінансову і оборонну політику.

Американські кореспонденти, коментатори й аналітики підкреслюють з цього приводу, що реакція Москви, тобто Міхаіла Ґорбачова і Бориса Єльцина, президента Російської Федерації, була негативна, що тільки посилило ентузіязм в Україні. У п'ятницю, 29-го листопада, засоби масової інформації повідомили про негативну реакцію президента неіснуючого Союзу М. Ґорбачова. Він закидає З'єднаним Стейтам Америки, що вони вмішуються до внутрішніх справ СССР, хоч у Білому Домі виразно заявили, що СССР як такого вже нема, а М. Ґорбачов не має чим керувати і не може дати собі ради з економікою. Він не був спроможний переконати республіки, щоб вони підписали новий договір про приступлення до „обновленого" Союзу. Інші советські офіційні представники заявили, що рішення Білого Дому було прийнятe дуже поспішно, „мабуть під тиском сепаратистів". Міністерство закордонних справ натякає навіть на „негативні консеквенції". Офіційний Віталій А. Чуркін, представник пресового бюра міністерства закордонних справ заявив кореспондентам, що нова настанова американської Адміністрації не є смертельним ударом по ґорбачовському пляні створити новий політичний Союз на цілковито змінених основах.

Рішення Дж. Буша, кажуть кореспонденти, було вислідом багатомісячних студій, дебат, конфронтацій з прихильниками і противниками незалежности України і її формального визнання Урядом ЗСА. Два місяці тому у Вашінґтоні був голова Верховної Ради України Леонід Кравчук з групою парляментаристів, якому Буш сказав, що він не повинен очікувати скорого визнання незалежницького акту. У вівторок, 26-го листопада, відбулась друга нарада у справі України з участю секретаря Департаменту оборони Ричарда Чейні, голови Ради Безпеки Брента Скоукрофта, державного секретаря Джеймса Бейкера й інших найближчих співробітників Президента. Скоукрофт на цьому ж засіданні підтримав Р. Чейні і домагався визнати Україну якнайшвидше після позитивного висліду референдуму, в яко му ніхто не сумнівається. Тоді ж було рішено також нав'язати дипломатичні зв'язки з Києвом. Чейні арґументував, що скоре визнання України сприятиме ростові там демократично-політичної культури, — пише „Вашінґтон Пост" й інші газети.

Уряд ЗСА повідомив про своє рішення М. Ґорбачова, але реакція Кремля наступила аж на другий день.

В середу, 27-го листопада, відбулася зустріч української делеґації, тобто американських громадян українського походження, представників організацій, з президентом Бушем й представниками Державного департаменту. Участь у зустрічі взяли: Уляна Дячук, д-р Аскольд Лозинський, Тарас Шмагала, суддя Богдан Футей, Владика Антоній, Владика Василь Лостен, Роман Раковський, д-р Богдан Бурачинський, Йосип Лисоґір, Володимир Дудич, Володимир Баранецький, Роберт МекКонелл, Марія Савчак, Евген Іванців і Наталка Кормелюк.

Після зустрічі і реакції кремлівських імперіялістів представник Білого Дому Роман Попадюк заявив кореспондентам, що: Білий Дім не публікував ще жодної заяви у справі зміни американської політики у відношенні до України і тому було б передчасно реаґувати на спротив М. Ґорбачова. Він однак не скривав зміни американської політики і факту, що президент Дж. Буш погодився визнати Незалежність України після референдуму.

Товариство „Україна" перебудовується

Київ (ПБ УНС, Раїса Руденко). — Тут 19-20-го листопада відбулася звітно-виборча конференція Товариства культурних зв'язків з українцями за кордоном „Україна".

Ця п'ята конференція від часу утворення товариства, однак, вона стала переломовою в діяльності цієї громадської організації. Протягом майже 30 років Товариство „Україна" перебувало під повною контролею комуністичного режиму і в його діяльності безцеремонно втручався КҐБ. Отож товариство не тільки не виконувало своїх статутових функцій, але й проводило прокомуністичну пропаганду під тиском КҐБ.

Голова правління Товариства „Україна" поет Володимир Бровченко заявив, що прийшов час „очиститися від цього всього, консолідувати усі патріотичні сили задля утвердження ідеї незалежної України, задля єднання українських людей світу, українського світового потенціялу і поставити його на службу нашій свободі, утворенню нової України". За межами України, сказав поет, проживає близько 12 міл. українців. За останні три роки зв'язки товариства дуже поширилися, започаткувалися кардинальні зміни в товаристві і люди українського походження різних політичних та релігійних напрямків уже не цураються контактів з товариством „Україна".

Конференція пройшла з участю представників НРУ, ТУМ, „Меморіялу", Комітету у справах національностей та інших демократичних організацій, які спільно вирішили створити оновлене, реформоване товариство, яке відповідало б ідеї єднання українців світу і працювало б для свого народу.

Учасників конференції привітав голова Верховної Ради Леонід Кравчук. Він висловив певність, що будуть обрані „правильні шляхи для дальшого істотного удосконалення", товариство цілковито позбудеться ідеологічного тиску з боку адміністративно - командної системи і сприятиме побудові незалежної демократичної української держави. Л. Кравчук побажав успіхів на шляху єднання світового українства.

Конференція ухвалила новий статут, обрала керівні органи. Головою Ради товариства став Іван Драч.

Вийшла книжка американських авторів про життя в Україні

Джерзі Сіті, Н.Дж. — У видавництві Стіллмор Пресс появилася незвичайно цікава книжка споминів американського подружжя Христини і Ралфа Далл про їхні шестимісячні переживання в українському селі Маків недалеко Кам'янця Подільського.

Подружжя Далл, фермери із стейту Огайо, відвідали декілька разів СССР і рішили, щоб впізнати добре сільську господарку в Україні поселитися серед українських селян, що і зробили, перебуваючи в Макові від 7-го квітня до 25-го вересня 1989 року. В заміну за це, двоє українських селян перебували на фармі Даллів та допомагали її провадити у тому часі, коли подружжя Далл було в Україні.

Своїм споминам вони дали назву „Совєтський сміх і совєтські сльози", але у підзаголовку відмічено що вони перебували в українському селі. У змісті також подано, що автори зрозуміли різницю у поняттях, які до останнього року були більшості американців однакові, коли йдеться про Україну і її окремішність.

Книжка поміщує на початку дуже прихильні оцінки американських критиків та знавців економічних і політичних обставин. Один із критиків, Джордж де Волт, редактор газети „Новий Фармер", пише, що минула нагорода Нобеля, яку в 1990 році дістав Міхаіл Ґорбачов повинна була бути признана таким „звичайним" громадянам-дипломатам як Христина і Ралф Далл.

Книжка, прикрашена численними кольоровими і чорно-білими світлинами з твердою обкладинкою, коштує 23.50 ам. дол. і 29 кан. дол., а університети, коледжі та професійні організації можуть дістати знижку. Книжку можна замовляти у Stillmore Press, 7000 Stillmore Drive, Englewood, Ohio, 45322.

„Дж. Буш думає про скинення С. Гуссейна", — пише „Вашінґтон Пост"

Вашінґтон. — Газета „Вашінґтон Пост" повідомила у понеділок, 25-го листопада, покликуючись на анонімних високопоставлених чинників, що Адміністрація Джорджа Буша розглядає пропозиції, здійснення яких приведе до скинення режиму Саддама Гуссейна в Іраку. Однак пресовий секретар Президента Марлін Фіцвотер заявив журналістам, що „хоч кінець цього режиму в наших інтересах, газетне повідомлення далеке від істини".

Згідно з повідомленням газети, Білий Дім створив комітет, який займається розглядом пропозицій, спрямованих на скинення С. Гуссейна.

„Вашінґтон Пост" пише, що Буш затіяв все це, бо відчуває, що у передвиборчій кампанії його будуть критикувати за те, що Саддам Гуссейн і далі перебуває при владі. Газета наводить, зокрема, слова з недавнього виступу губернатора Ню Йорку Маріо Квомо, який, як пише „Вашінґтон Пост", був проти війни у районі Перської затоки: „У кінці війни Буш вибрав найгірше: він воював добре, але не досягнув мети, а тому ми бачимо сьогодні на фотографіях, як Саддам Гуссейн проводить огляд свого війська".

Щоб попередити дальшу подібну критику, Буш думає про те, пише газета, як скинути Гуссейна.

„Нема ніяких спеціяльних груп, які розглядали б якісь пропозиції (про скосо-

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

КОЛИШНІЙ РУМУНСЬКИЙ прем'єр-міністер Петре Роман звинуватив президента країни Іона Ілієску в тому, що він підтримує „неокомуністів", які гальмують проведення радикальних економічних реформ. Роман, зрезиґнувавши зі свого становища після недавніх масових шахтарських страйків, очолює Фронт національного порятунку, який він разом з Ілієску створив у грудні 1989 року. Роман заявив, що коли президент не почне діяти рішучіше, Фронт відмовиться підтримувати його кандидатуру на майбутніх президентських виборах.

ПАЛЕСТИНСЬКА ВИЗВОЛЬНА Організація запропонувала, щоб після вашінґтонської тури переговори про мирне врегулювання на Близькому Сході проводилися у фінляндській столиці Гельсінкі. Уряд Фінляндії заявив, що є готовий до цього.

НА ПРЕСОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ в Пешаварі в середу, 26-го листопада, лідер Ісламської партії Афганістану (ІПА) Гульбеддін Гекматіяр заявив, що звільнення советських військовополонених „можливе тільки тоді, коли в Афганістані буде встановлено мир і зформовано уряд, прийнятний для всіх афганців". На сьогоднішній день ІПА тримає біля 80 советських полонених.

КЕНІЙСЬКА ПОЛІЦІЯ конфіскувала 5,000 примірників останнього числа американського журналу „Ньюзвік", в якому було вміщено статтю з різкою критикою кенійської однопартійної системи, придушення опозиції і порушення прав людини.

У ВІВТОРОК, 26-ГО ЛИСТОПАДА, в Болгарії зупинено другий ядерний реактор в місті Козлодує. Як відомо, комісія МАҐАТЕ визнала чотири болгарські атомові реактори, збудовані в Советському Союзі, небезпечними для життя в регіоні.

В СУБОТУ, 23-ГО ЛИСТОПАДА, Литва святкувала День Литовської Армії. Начальник головного штабу міністерства оборони країни Н. Відрінскас заявив, що вже з'ясовано концепцію відродження національної армії. Вона буде створюватися двома шляхами: частину її складуть добровольці на контрактній основі, частина буде прикликана на підставі військової зобов'язаности.

У ВІВТОРОК, 26-ГО ЛИСТОПАДА, на Філіппінах відбулося урочисте закриття великої американської воєнної бази Кларк. Вона проіснувала на Філіппінах майже 90 років. В червні цього року база зазнала пошкоджень під час сильних викидів попелу і каміння з вулкану Пінатубо.

РАДА МІНІСТРІВ Білорусі прийняла рішення до 1-го березня 1992 року забезпечити земельними наділами всіх громадян, які цього потребують. Селяни одержать до 50 гектарів, власники домашніх господарств — по 2 гектари. мешканці міст — по 10 соток для підміських садів та городів.

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ІРАНУ Гасан Габібі підтвердив, що Теґеран забезпечував харчами афганістанську провінцію Баміан. Кабульський режим офіційно спростував це. Фундаменталістські повстанські організації звинуватили Іран, що він прагне забезпечити для шіїтів вплив в майбутньому уряді Афганістану, хоч шіїти становлять щонайбільше 10 відсотків населення країни.

СЕНАТ 86 ГОЛОСАМИ ПРОТИ 8 схвалив пропозицію виділити 500 міл. дол. з бюджету Пентаґону на надання Советському Союзові технічної допомоги у знищенні нуклеарних боєголовок, які повинні бути знищені згідно з міжнародною угодою. Проти законопроєкту проголосували консервативні-республіканці. Сенат також ратифікував договір про зменшення звичайних озброєнь в Европі країнами НАТО і державами колишнього Варшавського пакту. Палата Репрезентантів схвалила підписані закони. Тепер очікують, що їх підпише президент Буш.

УКРАЇНА ГОЛОСУЄ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

Вашінґтон. — Відомий престижевий журнал „Ю. С. Ньюз енд Ворлд Ріпорт" помістив в найновішому числі, з датою 2-го грудня, чимало матеріялу про відносини в колишній советській імперії і у республіках, зокрема в Україні, населення якої голосуватиме цієї неділі за одним з кандидатів на президента і братиме участь у референдумі, який має підтвердити акт незалежности прийнятий Верховною Радою України 24-го серпня цього року.

Кореспонденти згаданого журналу і взагалі світова преса в загальному позитивно висловлюється про відносини в Україні, краще як в інших республіках економіку і спокійні відносини. Верховна Рада прийняла навіть постанову, що Україна хоче залишитися неатомовою державою і пропонує, щоб розміщені на території України атомові ракети були знищені під наглядом міжнародної комісії.

Переходячи до голосування 1-го грудня, журнал підкреслює, що згідно з багатьма опитами, місцевими і закордонними, пересічно 84 відсотки управнених до голосування осіб голосуватиме за незалежність, а в західніх областях України аж 99 відсотків, 77 відсотків у дещо зрусифікованій частині України і 71 відсотків на Криму.

Говорячи про особовий склад кандидатів на президента, журнал передбачує, що Леонід Кравчук, теперішній голова Верховної Ради України, отримає найбільше голосів, але він має сильних противників в особах Вячеслава Чорновола, Левка Лук'яненка і Ігоря Юхновського. Деякі західні спостерігачі побоюються фальшування ходу виборів. Ґреґорі Стентон, професор американського університету приглядався до підготови до виборів і ствердив, що українці не фахово підготовляють урни до голосування і в такому випадку є легко підфальшувати кількість голосів.

Кравчук і Чорновіл мають в пляні повести Україну шляхом самостійности і тісної співпраці зі східніми і західніми країнами. Натомість московські імперіялісти, навіть сам Міхаїл Ґорбачов, заявляють, що після референдуму „українці прийдуть до розуму" і повернуться до конфедеративної системи правління в новому Союзі.

У статтях про Україну говориться також про організацію власної армії і введення власної валюти, яка вже друкується в Канаді. Привернення стабільности в економіці стоїть також на першому місці у плянуванні тамошніх політиків, — закінчує свою статтю згаданий журнал.

Зліквідують 80 міністерств

Москва. — Советське пресове агентство ТАСС повідомило 25-го листопада, що згідно з рішенням Державної ради СССР від 1-го грудня цього року перестануть діяти, продовж чергових двох місяців, 80 всесоюзних міністерств й інших центральних установ державного управління СССР. Про це й інші справи систематичної ліквідації центрального уряду, повідомив кореспондентів і членів Комітету для оперативного управління сільським господарством СССР голова цього управління Іван Сілаєв.

Він повідомив, що в характері міждержавних органів будуть залишені лише міністерства внутрішніх справ, оборони, культури, шляхів, атомової енергетики і промисловості, енергетики взагалі, митниці, народного шкільництва і виховання та екологічної безпеки. Ряд підприємств вищого всесоюзного значення, будуть збережені тільки на переходовий час, тобто тимчасово. Серед них міністерство економіки і економічних прогноз, фінансів, зв'язку, валютних резерв.

Учасники, в більшості члени згаданих міністерств і установ СССР, довше застановлялися над збереженням деяких важливіших міністерств і установ, працю яких можна включити до Міжнародного комітету для справ економіки, який тільки що почав оформлюватись, але не відомо чи оформиться з огляду на спротив республік.

І. Сілаєв підкреслив, що пропозиції будуть взяті до уваги, але Міжнародний економічний комітет творять представники республік, які парафували економічний договір, і верховні ради, які ратифікують створення нової економічної спільноти. Від них залежатиме чи пропозиції будуть прийняті. Рішення про ці справи будуть приймати партиципуючі республіки, а не „центр", — сказав І. Сілаєв.

Деякі знавці підсовєтських справ й аналітики звернули увагу, що коли ще кілька місяців тому сам Міхаїл Ґорбачов говорив про збереження тільки важливих всесоюзних галузей: зовнішньої політики, оборони, шляхів, економіки й фінансової політики, то сьогодні вже говориться і про культуру, і про виховання та шкільництво, економічну безпеку тощо.

Р. ПОПАДЮКА ВШАНОВАНО УКРАЇНЦЕМ РОКУ

Ню Йорк (О. Кузьмович) — В неділю, 17-го листопада, д-р Роман Попадюк, що має сьогодні з-поміж українців найвищий пост у державному апараті ЗСА, заступника асистента і заступника пресового секретаря для закордонних справ в Білому Домі, був проголошений Українцем Року на традиційному вже полуденку, що його щорічно влаштовує тут Український Інститут Америки в Ню Йорку.

Тим разом ця імпреза викликала особливе зацікавлення та численну участь не-українських гостей, тому, що головним промовцем на полуденку в честь Р. Попадюка погодився бути Роберт М.Ґейтс, якого саме коротко перед тим затвердив Сенат директором Центральної розвідчої агенції.

Полуденок, що відбувся, як і попередніми роками в готелі Пляза в Ню Йорку, розпочався відспіванням американського і українського національних гимнів оперовою співачкою Мартою Андріюк. Відповідно до оказії молитву відмовив в заступстві перешкодженого Єпископа УКЦ Василя Лостена о. протоігумен ЧСВВ Вернард Панчук, а відтак провід імпрези перебрав Йосип Лисоґір. Він представив присутнім Р. Ґейтса та попросив його до слова, яке присутні з повною увагою заслухали.

Д-р Р. Попадюк (зліва) отримує нагороду від В. Баранецького.

На вступі Р. Ґейтс заявив, що саме говорить про Р. Попадюка останній раз як заступник дорадника Президента і його репрезентант, перед перебранням посту директора Сі-Ай-Ей. Він відчитав телеграму від Президента з побажаннями для Р. Попадюка, а в довшому слові лише коротко зупинився на сьогоднішніх подіях в Україні, уважаючи їх одною сторінкою із світової історії, яка тепер переходить в нову добу. **Підкреслюючи заслуги д-ра Р.** Попадюка, він говорив про нього як про одного із тих, що роблять своєю працею вклад у політичне життя ЗСА. Він уважає, що д-р Р. Попадюк може бути прикладом в який спосіб громадянин може служити своїй державі і її громадянам з вірою в її демократичні принципи та ідеали. Р.Ґейтс наголосив у своєму слові також сильно те, що говорить, як особистий приятель нагородженого, з яким з приємністю ділить цей вийнятковий день та сердечно йому ґратулює.

Від Українського Інституту Америки говорив його президент Володимир Баранецький, який підкреслив, що навіть цей бенкет в честь нагородженого титулом Українця Року не може відтягнути уваги всіх українців від подій, що тепер проходять в Україні. Він

(Закінчення на стор. 4)

В ПРЯШЕВІ ВИДАНО ТВОРИ Є. МАЛАНЮКА

Братислава, Чехо-Словаччина. (ОГ). — При Словацькому педагогічному видавництві у Братиславі, у відділі української літератури в Пряшеві і заходами Фундації ім. Олега Ольжича в Лондоні щойно появився том вибраних поезій Євгена Маланюка.

Вступне слово про поета, спогади, літературно-критичні праці про нього, примітки, бібліографія та упорядкування належить відомому літературознавцеві Миколі Неврлому. Книга має загальну назву „Земна мадонна" і налічує 450 сторінок текстів та додатково 26 ілюстрацій на кінці книжки.

Книга дає добрий вибір поезій Є. Маланюка з його дев'яти збірок та низки віршів з-поза них. Далі йде збірка його статтей про Шевченка, Куліша, Зерова, Нарбута, Хвильового і Рильського, за цим різні статті і спогади різних авторів про поета і його творчість, примітки та 91 позиція пошукової бібліографії.

Книга оздоблена модерністичними ілюстраціями Прокопа Колісника.

Гельсінкська комісія вислала спостерігачів в Україну

Вашінґтон. — Комісія безпеки і співробітництва в Европі, так звана Гельсінкська комісія ЗСА, послала в Україну своїх спостерігачів, які слідкуватимуть за ходом виборів президента і референдуму. Про цю справу оголосили в Конгресі конгресмен Стені Гоєр, демократ з Меріленду, і сен. Данніс ДеКонсінні, демократ з Арізони.

Гоєр і ДеКонсіні, голова і співголова Гельсінкської комісії, заявили кореспондентам, що службові цієї комісії вже виїхали в Україну: Майкл Окс до Львова, Геддер Ґирлбирт до Донецького і Орест Дейчаківський до Києва.

Члени комісії були запрошені Верховною Радою України і вони вже в минулому брали участь у подібних спостереженнях.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС, вплинуло від членів УНС до четверга, 27-го листопада, 9,361 чеків-дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

237,161.91

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Проблема визнання державности України

Хто-зна чи цією справою більше цікавляться і хвилюються українці в Америці, чи наші земляки в Україні. Воно психологічно зрозуміло. Бо ми тут привикли до закономірности, до міжнародного порядку і дипломатичного ритуалу, — все це не вміщалося в світ комуністичної думки, яка мусіла залишити сліди. Але й по суті українська громада на рідній землі і її керівники правильно звертають найбільшу увагу на внутрішню ситуацію, на організацію державно-адміністраційного апарату, на справи економіки, ані ж на формалістику.

Найпершою невідхильною формальною справою є референдум — його вислід завершує процес, встановлений Верховною Радою України, яка власну постанову піддала ще під затвердження народом. Коли українці в Америці заметушилися, щоб використати приязних Україні сенаторів і конґресменів для актуалізації справи визнання державности України — референдум ще не відбувся. Чи обов'язково потрібний був цей поспіх? При всій пошані для доброї волі патріотів і при всьому нашому переконанні, що референдум буде позитивний, уявім собі, як ми й наші приятелі у Конґресі виглядали б, коли б ворожі нам сили використали існування слабодухів і довели референдум до невдачі? Це була би прикрість, але це ще далеко не трагедія, бо процес здобування державної незалежности, — не закінчився б. Це була би невдача тільки одного етапу боротьби, живий нарід і його змаг до волі залишились готовими до дальшої боротьби. Але в політиці не водиться запрягати воза перед коней.

Українці в Америці не хвилювались ви, як би не мали прикрих доказів на неприхильність політики президента Буша до самостійних національних рухів, які погрожують розвалом совєтського Союзу. На цьому місці вже була мова, що таке становище Президента ні в чому не перешкоджує Україні продовжувати своє змагання за волю і що люди в Україні не дивляться на Білий Дім. Є дві найбільші користі від визнання закордоном державної самостійности: 1) відповідає острах, що Москва далі шантажуватиме й усіма способами буде намагатися зберегти Україну при своєму центрі і 2) наче автоматично наступає в народі і цілій країні підйом духа. Практичне добро у тому, що визнання закордоном державности влегшує торговельні зв'язки з економічним міжнародним світом, з торговельно-промисловими фірмами. Західньоевропейський і американський економічний світи зацікавлені ринком збуту на території з 52-мільйоновим населенням. Було вже багато історичних прецедентів, що Америка відбудовувала поруйновані війною країни не з любови до них, а з бизнесового розрахунку, щоб торгувати з народом і державою, які піднялися на щабель заможности.

Те саме стосується культури. Тільки в умовинах повної свободи може процвітати культура — наука, література, образотворче мистецтво, театр, музика, мистецький танок, спорт. У новітньому часі невід'ємною частиною культури став фільм, кінематографія. Коли до нас приїздили з України тамошні діячі культури і розмова йшла про книжкові видавництва, на запит „А чи маєте папір?" — Ми чули відповідь: „Промишляємо". У нормальних спокійних відносинах нема потреби „промишляти", можна отримувати потрібні для розвитку культури засоби так, як це діється в усіх культурних народів світу. Україна має всі дані стати країною багатою, як тільки перестане бути предметом беприкладного і безмежного всестороннього визиску. Україна потрібна московському центрові не для його прикраси, тільки для експлуатації.

Страшенне дивно, що такі досвідчені державні мужі, як президент Буш, його державний секретар Джеймс Бейкер чи амбасадор ЗСА у Москві бизнесмен Страувсс цього не бачить, а як бачать, то з цим погоджуються. „До часу дзбанок воду носить" — така проста українська селянська мудрість має застосування і в історії світу. Провалилися всі могутні імперії, від монгольської, римської і турецької почавши. Мадярщина була 500 літ під турецькою окупацією, Польща пережила три поділи, на Софійському майдані у Києві Богдан Хмельницький простягає праву руку з булавою на північ. Ручка глиняного дзбанка мусить відірватися.

Раїса Руденко

ПЕРЕДВИБОРЧА КАМПАНІЯ В УКРАЇНІ ЗАВЕРШУЄТЬСЯ

Тут 25—26-го листопада українські газети надрукували цілком різні результати попереднього опитування про ставлення громадян до кандидатів на пост президента України. Однак усі вони співспадають в одному: найбільшою популярністю користується голова Верховної Ради України Леонід Кравчук.

Як повідомив центр політичних досліджень, Л. Крав чук набрав 39 відсотків. Друге місце поділяють Левко Лук'яненко та Ігор Юхновський, які отримали по 38 відсотків. Вячеслав Чорновіл був на третьому місці, діставши 36 відсотків. На запитання, чому падає популярність Чорновола, опитувані відповіли, що він невдало підібрав дорадників.

До речі, 25-го листопада в українській телевізії мала відбутися зустріч з кандидатом на президента України Вячеславом Чорноволом у рамках студії „1-го грудня". Представник В. Чорновола Лев Танюк зажадав, щоб ведучий телевізійної кампанії дав змогу вести програму йому. Про це була попередня домовленість. Однак в останню хвилину представники телевізії заявили, що Л. Танюк не буде допущений для ведення програми. В. Чорновіл образився і залишив студію. Зустріч не відбулася. Однак інциндент не зашкодив успіхові — Чорновола під час наступних зустрічей. 26-го листопада він поїхав на Закарпаття, де, не зважаючи на поширення неправдивих чуток, населення зустріло його дуже привітно, зокрема в Ужгороді. Взагалі Чорновіл старається відвідати складні реґіони: Донеччину, Луганщину, Крим, Закарпаття. Причому під час таких зустрічей В. Чорновіл показав не лише знання реґіонів і їхніх потреб, але й способи виходу з них. Він висунув ідею місцевого самоврядування. Чорновіл категорично проти створення в Україні автономних республік, зате він палкий прихильник національно-культурних автономій.

Щодо зірваної зустрічі на телевізії, то В. Чорновіл виною вважає Держтелерадіокомпанію, яка, за його словами, порушила угоду. Крім того, В. Чорновіл заявив свій протест з приводу того, що кандидати на президента України не забезпечені рівними правами. Л. Кравчук та О. Ткаченко літають літаками Верховної Ради або їздять службовими автомобілями, а інші змушені їздити рентованими автами, або таксівками. Всі поштові бюра поширюють через свої канали матеріяли тільки про одного кандидата — Леоніда Кравчука. Йому одному відведено 62 відсотки найбільш вигідного часу в телевізії, а для Лук'яненка, Чорновола, Юхновського, Табурянського і Гриньова — 36 відсотків на всіх. Сьомий кандидат Олександер Ткаченко нібито зійшов з арени. Про це було повідомлення в радіо і телевізійних новинах. Мовляв, О. Ткаченко має намір звернутися із заявою про зняття своєї кандидатури. Кандидати з демблоку розцінюють це, як тактичний хід. Тим більше, що Центральний виборчий комітет такої заяви не отримав.

Л. Кравчук під час зустрічі з громадянами Сумщини 26-го листопада на запитання, як він ставиться до заяви Міхаїла Ґорбачова, що Україна обов'язково підпише союзний договір, відповів: „В імені України може говорити Верховна Рада в імені Верховної Ради може говорити її голова, більше ніхто. Це за законами, які існують. Я не упов новажнював Ґорбачова говорити в моєму імені, тому він втручається не в свої справи. Тож нехай собі говорить, а ми будемо робити своє".

І. Юхновський заявив в радіо, що Верховна Рада дозволила лише парафувати економічний договір, але В. Фокін з дозволу Л. Кравчука підписав його. На ратифікацію, на думку Юхновського, вже ніхто зважати не буде. Єльцин перед підписанням припинив постачати в Україну нафту і дерево, це налякало уряд України і багатьох членів Верховної Ради, що і привело до необдуманого кроку — підписання економічного договору.

В. Гриньов цілковито підтримує підписання цього договору, хоч і виступає за незалежну Україну. Треба сказати, що всі без вийнятку кандидати на президента України одностайні в тому, що Україна має бути незалежною.

Л. Табурянський підкреслив, що економіку можна поліпшити тільки в незалежній Україні, а „бідні і голодні ми нікому непотрібні".

Л. Лук'яненко вважає, що нафту й дерево Україна може отримувати також з інших европейських країн. Отже, треба якнайшвидше укладати договори з сусідніми державами, бо Союз зробив республіки безправними.

Крамниці з наближенням зими все більше порожніють, люди все більше роздратовані, а 1-го грудня неухильно наближається. Є надія, що Україна стане незалежною, що референдум пройде успішно. Але в цей самий день розпочнуться в Україні і військові маневри.

Про це і те

Про „це і те" — не для молодих

Коли доходиться до певного т. зв. дозрілого віку, — першим доказом того, що ви вже вступили в цю менше приємну частину життя є щораз частіші відвідування лікарень, піклувальних домів а відтак... не одного похорону.

Розуміється, таке є право життя і його ще нікому не вдалося змінити, а все ж це не належить до найприємніших переживань.

Перехід у старість відчувається ще в інший спосіб — а це, коли у вашому оточенні щораз менше людей, яких ви довгими роками знали — от хоча б довідуєтеся, що ваш лікар вже відходить на емеритуру, ваш пекар передав пекарню молодшим від себе фахівцям, вже немає де дати підбити черевики, бо єдиний в околиці швець перестав працювати і повернувся до рідної Італії.

Доводиться пізнавати нові обличчя і поволі не знаходите вже багато осіб, щоб знали хто ви та як довго живете в цій околиці.

Спитають старші читачі, для яких цей фейлетон пишемо і для яких він зрозумілий, чому несподівано такий песимізм і чому така тема фейлетону.

А причиною тут наш зубний лікар, до якого приходимо від довгих, довгих років. Чомусь так буває часто із зубними лікарями, що вони балакучі, зокрема тоді, коли ви сидите із відчиненими устами на кріслі, а він вертить завзято у вашому зубі, а притому може говорити скільки завгодно, знаючи, що ви крім кивання головою, або якихось неартикулованих звуків, не можете йому відповідати. Про це розповідають різні історійки. Знаємо також, що кажуть немов би один із наших відомих зубних лікарів часом залишає пацієнта на кріслі, щоб полагодити пекучі громадські справи.

Але наш лікар — лише використовує можливість, щоб розповісти нам докладно всі сплітки про спільних знайомих у нашому містечку. Колись, при звуках електричної машини, що вертіла безустанно у зубі, ми чули про це, хто одружився, у кого народилася дитинка чи хто вже розвівся.

А тепер, звичайно, розмова, а раше діялог лікаря починається так: „А чи ти знала такого а такого?" — а коли притакнеться очима чи головою — тоді приходить дальше вияснення, що він помер і поховали його того а того дня, або що він лежить у лікарні та дуже хворий із невилікувальною недугою рака.

Отже до неприємної операції у зубі долучуються ще і дуже неприємні вістки, яких ніяк не можна перервати, коли сидимо на дантистичному кріслі.

І так під впливом останніх відвідин у нашого приятеля від довгих років та ще після некрологів добре нам знайомих людей в останніх числах „Свободи", ми ствердили, що хоча як не хочемо, наше довкілля та люди в ньому щораз більше зміняються і ми вже поволі будемо мати більше знайомих там у Савт Бавнд Бруку, як у Ню Йорку.

Але вистачить нам пригадати, що стоїмо перед величезною подією, вичікування якої наповняє радістю. Адже вистачить подумати скільки незвичайного і гарного ми пережили в останніх двох роках і всі ці песимістичні думки розвіває вітер молодої, розцвітаючої України, для якої жити і працювати ніколи не запізно!

Володимир Баран

„НЕ ТІЛЬКИ ЛЬВІВ І ПЕРЕМИШЛЬ"

Під таким заголовком появилася стаття у польській „Культурі", обговорюючи обширно польсько-українські відносини на тлі церковно-адміністраційних ускладнень.

У 1990 році надія на покращання польсько-українських відносин була доволі жива. В Яблонному, коло Варшави відбулася стріча українських і польських парляментаристів, які виявили бажання покращати взаємини між самостійною Польщею і емансипуючою Україною. Польський сенат засудив славнозвісну акцію „Вісла". Рік пізніше небагато залишилось з цих надій. Усе погіршилось через справу релігійну. Суспільний Комітет Оборони оо. Кармелітів босих в Перемишлі, не допустив українського Владику Івана Мартиняка перебрати катедру, а знову львівські власті відклали на пізніший час впровадження до Катедри у Львові римо-католицького митрополита Маріяна Яворського.

Хоча наверх вийшла справа посідання однієї церкви, суть проблеми вмістилася в напрямі, який прибирає польська політика відносно України. Добросусідські стосунки наразі виразно погіршились конфліктом Римо і Греко-Католицьких Церков в Перемишлі та Львові, хоча обі підлягають Папі.

80-ті роки принесли зі собою цілковиту зміну у ситуації нашої Церкви. Вона вийшла з підземля. Відзначення 1000-ліття Хрищення Руси-України відбулося публічно, з єпископами, священиками та тисячами вірних. Почалися старання про повернення катедри св. Юра, яку від 1946 року уживала Російська Православна Церква.

В Польщі наша Церква була в роках 1947-57 цілковито знищена. Коли Польща в 1946 р. видала большевикам Владик Йосифа Коциловського і Григорія Лакоту, Українська Церква була під юрисдикцією польського примаса. Кардинал Вишинський назначив о. Василя Гриника вікарієм, який відновив перемиську капітулу. В 1989 році висвячено о. Івана Мартиняка на єпископа-помічника польського примаса. 16-го січня 1991 року він отримав папську номінацію на єпископа перемиської дієцезії.

Того самого дня децизією Папи відновлено римо-католицьку митрополію у Львові та єпископства Житомирське і Кам'янець-Подільське. Папа назначив також п'ять польських єпископів. На Україні теж віджила Римо-Католицька Церква, коли уряд почав віддавати костьоли. Під сучасну пору є 313 парафій. По 13-го квітня 1991 року створено митрополичу архидієцезію Мінсько-Могилівську, Пінську дієцезію в Пінську, покликано до життя апостольську адміністрацію Москви і цілої Росії і апостольську адміністрацію Сибіру та Казахстану.

З усталенням римо-католицької митрополії у Львові виникли неймовірні ускладнення. Митрополія ця є далі підпорядкована польському примасові. Отже границі польської митрополії переходять державні границі. У всіх інших випадках границі митрополій покриваються з державними границями. Папський нунцій запропонував, що найкращою розв'язкою було б відновити римо-католицьку митрополію у її передвоєнних границях і підпорядкувати її примасові Польщі. Проти цього запротестував заступник пред сідника міської Ради Микола Горинь. Цей протест тим більш зрозумілий, коли стало видно, що нунцій в одній з попередніх зустрічей висловив погляд, що також Греко-Католицька Церква повинна бути включена в структуру Римо-Католицької Церкви Польщі.

2-го березня 1991 року польський архиєпископ висвятив у львівській катедрі трьох нових єпископів. Коли про це довідався предсідник Львівської Обласної Ради Вячеслав Чорновіл, він видав острий протест проти способу встановлення львівської архидієцезії Римо-Католицької Церкви, заявляючи, що цим способом порушено суверенність української держави, поминаючи леґальні власті Української республіки. Нарушенням суверенности України було позакулісове встановлення архидієцезії і той факт, що вона мала підлягати громадянинові польської республіки. У протесті висловлено думку, що встановлення архидієцезії було спонукане потребами політичної коньюнктури. найкращою розв'язкою цього питання було б встановлення примаса в Києві та підпорядкування його Папі.

В 1990 році львівські власті віддали полякам 54 костьоли. Спір викликає справа передачі костьола св. Єлисавети. Рада міста Львова погодилась віддати його полякам. На це, однак, не погодилася Обласна Рада, натякаючи, що повернення українцям катедри в Перемишлі, приспішило б полагодження справи церкви св. Єлисавети.

Впровадження архиєпископа на престіл Львівської Римо-Католицької Митрополії мало відбутись 6-го квітня. Але вже 28-го березня Міська Рада повзяла постанову, яка дораджувала, щоб цю урочистість відкласти на пізніше. Архиєпископ Яворський, який в той час перебував у Львові, та брав участь в урочистостях впровадження Патріярха Любачівського, виїхав до Польщі. У відповідь на постанову Міської Ради кардинал Колясуонно заявив, що Ватикан ніколи з ніким не узгіднював кандидатур своїх ієрархів і цього не буде робити в майбутньому. У відповідь Чорновіл заявив, що згідно з обов'язуючими законами в Україні, всі духовні особи повинні бути зареєстровані.

Як подала газета „Жечипосполіта" 21-го травня, наступило тайне впровадження архиєпископа Яворського в захристії львівсь-

(Закінчення на стор. 3)

Ольга Бабій

* * *

Маки ридають в долині з червоного болю,
Впала у роси сльоза галичанки свята,
Пане хорунжий, вам сурми співають до бою,
Пане хорунжий, важка наша чорна земля.

Болять через вічність зневажені пам'ять і правда,
Хрести на могилах трощила навала руда,
Світ переходять брехнею непрохані зайди,
Але ж бо вони йдуть зі світу цього без сліда.

Пане хорунжий, так тихо у вас і погідно,
М'ятою пахне, цвіте фіолетом чебрець.
Пане хорунжий, простіть, хоч прощати запізно, —
Сурми — до бою, а кулі шукають сердець.

(Із збірки поезій „Мить на долоні", Івано-Франківське, 1991).

Д-р Тамара Булат
Київ

СПІЛЬНО РОЗВИВАТИМУТЬ ГРУШЕВСЬКОЗНАВСТВО

IV.

Аналізуючи документальні джерела, Грушевський дійшов правильного висновку про дату заснування Софійського собору у 1017 р. Пізніші дослідження повністю підтвердили його висновок. Пам'ятки XI — XIII ст. дозволили вченому твердити про наявність двох шкіл — придніпрянської та галицької. Велику увагу приділив Грушевський-культуролог декоративно-прикладному мистецтву (емальерству та золотарству), дерев'яні й архітектурні, бо „гомін сокир, що робили церкви, не затихав ніколи на цілому просторі українських земель". Розглядаючи українську мистецьку творчість, він завжди мав на увазі її місце в контексті творчих надбань інших народів. На думку Г. Логвина, праця „Культурний національний рух на Україні" — важливе і актуальне для нас і нині, особливо як методу дослідження, бо автор розглядає артистичну творчість як вислів суспільного життя нації, її морально-етичних та естетичних ідеалів.

Цінними своїм фактажем були доповіді проф. Дмитра Штогрина (Урбана) і проф. Василя Омельченка (Ню Йорк). Перший доповідач, відомий бібліограф Іллинойського університету в Урбана-Шампейн, зазначив, що в бібліографії праць М. Грушевського, котра налічує понад 1,200 назв, майже нема статтей, чи бодай замітних згадок, які відносились би до таких основних галузей наукового досліду, як бібліографія. Проте самі праці вченого показують, що він не лише оперував багатим бібліографічним апаратом і був власником унікальної бібліотеки, яка зчасом фактично загинула, але й практично сприяв і допомагав у розвитку бібліографічних видань та розбудови бібліотек, зокрема під час професури у Львівському університеті та головування в Науковому Товаристві імені Шевченка (1985 — 1909), а також керування Українським соціологічним інститутом у Відні та Празі (1919 — 1920-ті роки). Формуючи великі бібліотеки, Грушевський вважав за необхідне провадити книгообмін з науковими і культурними інституціями багатьох країн.

Професор Василь Омельченко справедливо зазначив, що й шельмування імени Михайла Грушевського в Україні спричинилось до повного закриття там наукових досліджень, присвячених діяльності вченого-академіка і державного діяча. Заснування і розвиток грушевськознавства як окремої галузі української науки на сучасному етапі повністю перейняли на себе діячі з української діяспори. У 1954-51 роках була перевидана десятитомна „Історія України-Руси". „Історична і наукова правда про Україну і її народ, — зазначали видавці, — якої так завжди прагнув автор Історії України-Руси, знову пішла у широкий світ". Отже, було вирішено проблему перетворення раритету у видання, що його легко можна здобути. Дещо пізніше було перевидано й „Історію української літератури".

З середини 1960 років почався новий етап в галузі грушевськознавства. Систематична праця і головна відповідальність, за словами доповідача, впала на новостворене „Українське Історичне Товариство", очолене Любомиром Винаром. Останньому належить розробка структури грушевськознавства, нової української академічної дисципліни, що складається з трьох основних частин: 1) джерела і бібліографічні дослідження; 2) досліди життя і діяльності М. Грушевського; 3) дослідження творчості наукові, публіцистичні і белетристичні праці. Стан грушевськознавства помітно пожвавився порівняно з 1950 роками. Почав виходити журнал „Український історик". Доповідач підкреслив заслуги О. Оглоблина, який на сторінках цього журналу у 1964 році, закликаючи до дослідницької праці, справедливо зазначав, що Грушевський виконав свій обов'язок перед українським народом, але сучасники і спадкоємці Грушевського свій обов'язок перед найвидатнішим істориком і національно-культурним діячем задовільно не виконали. Заповненню численних прогалин сприяли публікації розвідок і документів про Грушевського на сторінках журналу „Український історик". Авторами їх були Марко Антонович, Юрій Ґерига, Олександер Домбровський, Лев Биковський, Михайло Ждан, Ігор Каменецький, Роман Климкевич, Володимир Міяковський, Теодор Мацьків, Микола Чубатий. В 100-літній ювілей з дня народження М. Грушевського „Українське Історичне Товариство" виступило з ініціятивою проведення ряду наукових конференцій, підготувало спеціяльний випуск журналу „Український історик", а головне — відкрило в журналі відділ „Грушевськіяна". Наслідком того є поява понад 60 публікацій.

Українським та іноземним читачам цікавою може бути інформація, яку подав у своїй доповіді В. Омельченко, про англомовні бібліографічні джерела. Автор багатьох монографій і книжкових видань Любомир Винар (серед його робіт виокремлюються такі: „Молодість Михайла Грушевського", 1967, „Михайло Грушевський і Наукове Товариство ім. Т. Шевченка", 1970, „Михайло Грушевський за український університет", 1968, „Автобіографія Михайла Грушевського з 1906 і 1926 року як джерело до вичення його життя і творчості", 1974, „найвидатніший історик України Михайло Грушевський, 1986) систематично здійснює публікації англійською мовою. Слід назвати також першу англомовну докторську дисертацію Томаса Приймака „Михайло Грушевський і політика національної культури" в Торонтонському університеті. Центр історії України ім. Яцика при Канадському Інституті Українських студій готує англомовне видання „Історії України-Руси". Безсумнівно, такі видання сприятимуть поширенню знань про рівень української науки і привертатимуть увагу вчених Европи та Америки до історії України.

Своєрідним підтвердженням відчутної за інформативними повідомленнями попереднього доповідача динаміки наукового поступу була заключна на конференції доповідь Любомира Винара „під назвою" „На порозі Нової України" — джерело історичних знань". Дослідник підкреслив потребу перевидання монографічної праці М. Грушевського „На порозі Нової України" та інших його досліджень періоду 1917-1918 років. Аналізуючи названу

(Закінчення на стор. 3)

Вісті з Бразилії

Дня 31-го серпня 1991 року українська громада міста Куритиби мала надзвичайну нагоду побачити і послухати концерт інструментально-вокального ансамблю „Стрілецька Слава" зі Львова. Концертова програма складалася з двох частин, перша була шевченківська, в ній ми почули ряд пісень на слова Кобзаря: „Заповіт", „Ой, я одна", „Козацька Слава" та інші.

В другій частині концерту прозвучали народні пісні: „Подай, дівчино", „Ой на горі, на маківці", „Кину кужіль", „Водограй", „Рідна молодь" та інші.

Дуже сподобалось пісні, які у супроводі бандури виконала Адріяна Онуфрійчук із Тернополя, її мелодійний голос зачарував слухачів. Виступ співаків розвеселив наші лиця і наситив серця душевною насолодою. Цей ансамбль, заснований минулого року у Львові, складається з таких артистів: Ігор Кушлер — баритон оперного театру міста Львова, Мар'ян Шуневич — соліст Львівського інструментального вокального ансамблю „Ватра", Таїсія Повалій — солістка Київської Філярмонії та Адріяна Онуфрійчук — мецсопрано з Тернополя.

Виконавців і учасників концерту привітав Мар'ян Чайковський, Голова Української Центральної Репрезентації, а опісля промовляв керівник ансамблю Станіслав Лазебник, який є першим заступником Голови Правління Товариства Культурних зв'язків з українцями за кордоном.

На закінчення цього вечора Владика Кир Єфрем Кривий подякував артистам в імені всіх присутніх за приїзд до Бразилії. Потім промовляв д-р Василь Іваницький, Голова Шевченківського Комітету в Арґентині, який уможливив приїзд цього ансамблю до Південної Америки. Дівчата, члени ансамблю „Полтава", одягнені в народні строї, вручили артистам китиці квітів.

Відспіванням українського національного гимну „Ще не вмерла Україна" закінчено цей незабутний вечір.

Наступного дня члени ансамблю „Стрілецька Слава" виїхали на дальші виступи до інших міст провінції Парани.

Бажаємо артистам з України багато успіхів у ширенні української культури та приємного спогаду про українську громаду з Бразилії, яка так тепло вітала рідних братів й сестер з далекої України.

Корнелій Шмулик

„Не тільки..."

(Закінчення зі стор. 2)

кої катедри. Церква поставила управу Львівської Області перед доконаний факт.

Дещо раніше почалась розвивати справа повороту української катедри в Перемишлі. Протягом повоєнного сорокліття ішли безперервні домагання до державних і церковних властей, щоб повернути українську катедру правним власникам а тим більше, що вже від 60-их років там існувала катедральна капітула. Польський уряд видав закон, який постановляв, що майно Греко-Католицької Церкви залишається за тими, хто ним тепер користується. В цей спосіб Кармеліти, які в той час уживали катедру, стали її власниками. Українців не переставали домагатися віддати їм катедру. На лист Патріярха Любачівського єпископ Ігнаци Токарчук з Перемишля суґерував, що найкращою розв'язкою було б повернення до стану із 1784 року, то значить, Кармеліти, затримають катедру, а українці повинні збудувати нову на площі, визначеній їм ще в XVIII столітті. Того змісту листа вислали поляки Перемишля також до Папи.

15-го лютого 1991 року була заключена умова поміж Владиками Мартиняком і Токарчуком, примасом Ґлемпом і папським нунцієм, на підставі якої передано Владиці Мартинякові в ужиток костьол св. Тереси. Кілька днів пізніше поляки почали пікетувати палату єпископа Токарчука, заявляючи, що не віддадуть польського костьола на „візантійську-слов'янську" церкву. Польські церковні власті вияснювали причини випозичення катедри на п'ять літ. У цій справі апелював також Папа.

Коли 7-го квітня мало відбутися впровадження Владики Мартиняка, члени польського комітету замкнулися у костьолі, так що інсталяція Владики Мартиняка відбулася у польській катедрі. В цій справі Владика стрічався навіть з президентом Валенсою.

Коли в Польщі стало відомим напрям активности нунція Колясуонно, польські знавці міжнародного права заявили, що з точки бачення цього права є недопускальним, щоб ієрарх Римо-Католицької Церкви в Україні підлягав примасові Польщі. Однак конкретні потягнення створювали доконані факти.

Заходить питання, чому ці чинники так поступають. На думку автора статті, Ватикан не взяв під увагу, що на терені Совєтського Союзу наступили суттєві зміни. Вже у випадку Білорусії та Росії Ватикан тих промахів не допустився. Там границі дієцезій покриваються з державними, номінації на єпископів отримали громадяни Совєтського Союзу. У Львові Ватикан цього не взяв під увагу. Тому слушно протестував Чорновіл. Протестувало проти цього також зорганізоване українство в Польщі, вказуючи також на невпорядковані правні і маєткові справи виселенців.

Приналежність катедри до нашої Церкви ніколи не була квестіонована. Вона перейшла на власність Римо-Католицької Церкви разом із 300 іншими нашими церквами, коли структура нашої Церкви в Польщі була тотально знищена. Передання катедри українцям мало б також символічне значення, як доказ прихильного наставлення Польщі до України. На жаль, цієї нагоди не використано.

ДРУЗІ ХАРКОВА

Ініціятивна група Друзів Харкова сердечно дякує всім тим, хто щедро відгукнувся на заклик створити фонд допомоги українському культурному Харкову. Наші перші жертводавці, харків'яни і не-харків'яни надіслали:

по 1000 дол. — Параска Витвицька, Олекса Воскоб;
500 дол. — Ака Перейма;
300 дол. — Іван Заковоротний;
по 250 дол. — Ада Кулик, Самопоміч у Нюарку;
по 200 дол. — Американці за людські права в Україні, Валентина Лімонченко, Олександер Скоп, Оксана Соловей;
150 дол. — Ганна Пашківська;
125 дол. — Любомир Лампіка;
по 100 дол. — О. Біланюк, Ірина Васинчук, Юрій Вовк, Василь Давидович, Осип Данко, Любомир Колтунюк, Тарас Кохно, П. Марченко, Леонід Підстригач, Лариса і Василь Приходьки, Іван П. Праско, Ф. Ревенко, Анатоль Романюк, Рочестерська кредитова спілка, Юрій Сеник, А. Стратієнко, „Українське майбутнє" — кредитова спілка в Воррені (Мишиґен), Євген Федоренко, М. Фішер/Слиш, В. Хлівняк, Надя і Мар'ян Цьолки;
85 дол. — Михайло й Ольга Ковалевські;
по 50 дол. — Олена Булгак, Дарія Витанович, Олександер і О. Вороніни, К. Довбенко, Леонід Лиман, Олекса Лист, Іван Матченко, Марія Нестерчук, о. В. Пелех, Іван Петрончак, Люба і Мирослав Прокоп, Павло Прокопенко, Василь Станиславів, Леонід Скіць, Роман Ференцевич, Ярослава Яросевич;
35 дол. — Микола і Марія Ковалевські;
30 дол. — Марія Душник;
по 25 дол. — Оксана Бринь, Роман і Євгенія Голіят, Богдан Козак, Діма Комілебська, Іван Коропецький, Іван Куйдич, Іван і Олена Норки, Ганна Орел, Тарас Орел, Олександра Селепина, М. Сороколіт, Хорхе й Ольга Татарки, 46-ий Відділ Союзу Українок у Рочестері, Петро Пасічник;
по 20 дол. — Ніна Михалевич, Анастасія Міненко, Микола Нечипоренко, Степан Панків, Оксана Радиш, Микола Штанько;
15 дол. — Ірина й Петро Твердохліби;
по 10 дол. — Олекса Безверхий, Богдан Венгльовський, Іван Зінченко, Марія Крамарчук, Марія Крижанівська, Микола Лабаш, Мірко Пилишенко, Федір Смоловик, Надія Трач, Роман Трач.

Крім того, за збірковою листою Олени Булгак склали по 5 дол. п'ятнадцять жертводавців.

Ще не пізно приєднатися до Друзів Харкова в 1991 році (або збільшити свій даток). Пожертви від осіб і фірм продовжує приймати Self Reliance (N.Y.), 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003 (Fund of Kharkiv/Account 16649-00).

Ініціятивна група:
Мар'ян Коць, Оксана Соловей,
Євген Федоренко, Юрій Шевельов

В Городенці вшановано А. Крушельницького

Вже від довшого часу громадськість Городенки й околиці підносила потребу і доцільність вшанувати Антона Крушельницького, письменника, педагога й політичного діяча, що в 1919 році очолив міністерство освіти в Уряді УНР, а в роках 1915—1918 був директором гімназії в Городенці. Саме тоді він написав повість „Рубають ліс" (1918) і „Гомін Галицької землі" (1918—1919). Оба твори є про тогочасні події в Галичині, зокрема в Городенщині.

Нагода до вшанування родини Крушельницьких, яку знищив сталінський терор, трапилася саме тоді, коли педагоги Городенщини відкривали перші гімназійні кляси цієї історичної школи. Хоч погода в той день, 7-го вересня, не сприяла події, але громадянство зібралося масово. Перший акт події в цьому дні відбувся перед будинком гімназії, де вже в ранніх годинах була вмурована меморіяльна дошка з написом: „Славній Родині Крушельницьких — жертвам сталінського терору". Відкриття меморіяльної дошки довершила внучка Крушельницьких Лариса, яка під цю пору є директором Академічної бібліотеки Василя Стефаника у Львові. Меморіяльну дошку оформив мистець Посікіра, теж львів'янин. Під написом: „А. Крушельницький (1878—1935)" мистець навів всіх членів родини, які згинули як і батько: Марія Слобода Крушельницька, дружина (1876—1935), письменниця, артистка, Володимир Крушельницький (1903—1937), лікар, Іван Крушельницький (1905—1934), поет, мистецтвознавець, художник, Богдан Крушельницький, економіст (1907—1937) Тарас Крушельницький (1909—1937), письменник, музикознавець, Остап Крушельницький (1915—1937), студент.

Меморіяльна дошка на честь родини Крушельницьких.

Друга частина святкувань відбулася, з уваги на погоду, вже внутрі будинку гімназії. У ній участь взяли о. Ігор Левицький, парох УКЦ, Василь Павлик з Івано-Франківська, С. Максим'юк, В. Никифорук, С. Мула, Г. Грищук, П. Павчак-Якимович, І. Гафткович, Д. Цвек. Було зачитано вітання від діяспори д-ра М. Марунчака та С. Семенюка з Парижа. В часі цих виступів відкрито пропам'ятну таблицю гімназистам гімназії „Рідна Школа", які впали жертвою терору ґестапо й НКВД в 1939—1948 роках. 58 імен і прізвищ видніє на цій великій мармуровій таблиці, яку теж оформив мистець Посікіра. На пропам'ятній таблиці викарбувано заповітне гасло в латинській мові: „Exoriare aliguis Nostris ex ossibus ultor" („Хай з наших полеглих костей зродяться месники").

Серед цих траурних хвилин були теж радісні, коли педагоги школи представили громаді три кляси гімназистів нового типу з поглибленою системою виховання. До них теж промовив Володимир Никифорук, і від районної Ради вручив для студентів збірник „Городенщина", виданий в діяспорі та неформальний журнал „Ямгорів", якого він редаґує враз з поступовими діячами Городенківщини. Молодих гімназистів, як теж колишніх, приймали обідом, а для всіх був влаштований концерт. Колишня гімназія „Рідна Школа" в Городенці начислює зараз 1.117 учнів, в тому числі 65 учнів гімназійного типу. Всі вони розміщені в 46 клясах.

М. Мар.

У ВІВТОРОК, 26-ГО ЛИСТОПАДА ,в татарському місті Буґульма розбився, приземлюючись, літак АН-24. 33 пасажири і 4 члени залоги загинули. Причини катастрофи покищо невідомі.

Спільно розвиватимуть...

(Закінчення зі стор. 2)

працю Грушевського, дослідник підкреслив, що вона вводить читача в ляobораторію державного будівничого, голови Центральної Ради, у світ його ідей і спостережень, які Грушевський записував по гарячих слідах подій періоду відродження і творення української держави. „І коли, — писав у передмові до своєї праці, — у моїх поглядах і виводах будуть помилки, то одно я знаю твердо, що моїми гадками і виводами, котрі я подаю тут, не водили інші мотиви, крім бажання добра громадянству, що покликало мене в відповідальну хвилю до праці. І за се, я вірю, воно вибачить мені й те, в чім я помилявся" („На протязі Нової України., Гадки і мрії", Київ, 1918).

Доповідач докладно поінформував присутніх про підготову до видання названої праці Грушевського, що має також увібрати в себе інші матеріяли, зокрема деякі конституційні акти періоду УНР.

Закриваючи конференцію, Василь Омельченко, голова Наукової Ради при Світовому Конґресі Вільних Українців, як координатор українських наукових установ у діяспорі, висловив переконання, що праці М. Грушевського є актуальними в контексті національного і державного відродження України 1990-их років. Закликаючи присутніх до подальших досліджень спільними силами науковців в Україні та діяспори, він подякував всім, хто спричинився до успішного відбуття Ювілейної конференції та особливу подяку Президії Світового Конґресу Вільних Українців, яка уділила фінансову допомогу в сумі 3,000 дол.,без якої не змогли б влаштувати конференції в ЗСА та Канаді.

Звичайно, на кожній, навіть ювілейній конференції бувають більш або менш вдалі виступи. Окремі доповіді можна було б визначити як джерелознавчі повідомлення, в інших — автор зупинився „на порозі" розкриття зголошеної теми. Проте усі без винятку доповідачі прагнули аналізувати ідеї, положення, гіпотези Грушевського з позиції наукової об'єктивности та їх життєспроможности. Той чи інший аспект історичної концепції розглядався не абстрактно, а з позиції історичного поступу.

Ретроспектива чи перспектива? Ці питання насуваються, оскільки правда не піддається ревізії, а історикофактографічний вимір не породжує культу. В дискусіях, що виникали після кожної з трьох сесій конференції і були її сильною стороною, розкрились потенціяльні дослідницькі сили. Ще однією особливістю був її культурогічний аспект. Теми, пов'язані з літературою, мовознавством, мистецтвознавством, не лише висвітлювали широчінь поглядів і знань Грушевського, а й відкривали перспективу нових досліджень з цієї проблематики. На терені Америки — це була перша грушевськознавча конференція, що носила всеукраїнський характер не лише тому, що в ній взяло участь чимало доповідачів з різних реґіонів України, а й з огляду одностайности думок про загальні проблеми рідної історії та культури.

У резолюції конференції була відзначена потреба у подальшому посиленому розвитку грушевськознавства в Україні і на Заході як нової галузі української науки: у виданні недрукованих праць Михайла Грушевського та таких, що становлять бібліографічну рідкість; написанні фундаментальних монографічних досліджень, присвячених життю, творчості і громадсько-політичній діяльності ювілята; у спорудженні пам'ятника Михайлові Грушевському у Києві біля колишнього будинку Української Центральної Ради та встановлення меморіяльних дощок в центральних містах України та в діяспорі.

Учасники конференції закликали сприяти подальшій діяльності Українського Історичного Товариства і новоутвореного Міжнародного Товариства імені Михайла Грушевського. Вони схвалили встановлення Українським Історичним Товариствам щорічної премії імені Михайла Грушевського за кращі наукові дослідження в галузі грушевськознавства.

Учасники дискусії цікавились долею родини академіка М. Грушевського, зокрема, його дочки Катерини, відомої дослідниці, дружини Марії, брата Олександра та інших. Попереду ще праця в з'ясуванні трагічної долі репресованих і знищених учнів і співробітників академіка М. Грушевського.

Крайова Пластова Старшина в ЗСА
та усе членство Пласту зі сумом відмічує відхід у засвіти довголітнього
ДОБРОДІЯ ПЛАСТУ
сл. п. д-ра прав
ПЕТРА ДАРМОГРАЯ
що сталася в дні 14-го листопада 1991 року.
В похоронах покійного взяли участь численні пластуни Ню Йорку та околиці.
Друзям-пластунам дітям Покійного Марусі і Петрові висловлюємо цією дорогою щирі співчуття.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною і болючою вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що у вівторок, 26-го листопада 1991 р. на 80-му році життя відійшов у вічність
наш найдорожчий ВУЙКО
бл. п.
ДОРКО БАСЮК
учитель народних шкіл
ПАНАХИДА — п'ятниця, 29-го листопада о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, Юніон, Н. Дж.
СЛУЖБА БОЖА за покійного відправиться в суботу, 30-го листопада о год. 9-ій ранку в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а відтак відправа його на вічний спочинок на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
Рідних, приятелів і знайомих просимо покійного згадати у своїх молитвах.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
ГНАТІВ ВАСИЛЬ — сестрінок
з синами ЮРКОМ і РОМКОМ

У глибокому смутку повідомляємо рідних, товаришів студій, приятелів та знайомих, що у вівторок, 29-го жовтня 1991 р. з волі Всевишнього відійшов у вічність
Степан Володимир Сушко
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ з ПАРАСТАСОМ відбулися 1-го листопада 1991 р. в Чикаґо, Ілл. у Muzyka Funeral Home, 2151-57 West Chicago Avenue, Chicago, Ill., **а похоронна відправа і похорон в четвер, 21-го листопада 1991 р. на** Rock Creek Cemetery **у Вашінґтоні, Д. К.**
Просимо про молитви за душу покійного!
Горем прибиті:
ЗЕНОВІЯ МИРОСЛАВА СУШКО, інж. арх. — сестра, в Україні
ОЛЬГА СУШКО-НАКОНЕЧНА, сестра з мужем і родиною, ЗСА
ВАСИЛЬ НАКОНЕЧНИЙ, д-р інж., шурин
МАРУСЯ БОГДАННА НАКОНЕЧНА-ГАНЧАР, сестрінка із мужем о. прот. МАКСИМОМ ГАНЧАР та їх дітьми: ХРИСТИНОЮ і ТИМОТЕЄМ (ТИМЦЬОМ)
СОФІЯ РОКСОЛЯНА ВІРА НАКОНЕЧНА, сестрінниця
ОЛЕКСАНДРА СУШКО-БАНДЕРА, стриєчна сестра
АРЕТА ГРИНЬОВСЬКА-АРЛІН, племінниця
родина М. СУШКО в Лорейн, Огайо
родина бл. п. о. В. Сушко в Балтиморі, Мериленд, в Чикаґо, Ілл. і Філядельфії, Па.
ближча і дальша родина в Америці та Україні.
Замість квітів просимо складати пожертви на фонд будови українського католицького крайового собору Пресвятої Родини у Вашінґтоні, Д. К. та інші добродійні цілі.

ПІСЛЯ ДОВГИХ ДЕБАТІВ члени Палати Репрезентантів і Сенату прийшли до згоди про закон у боротьбі зі злочинністю. До Дня Подяки — 28-го листопада — обі палати Конґресу повинні схвалити його. Не виключено, однак, що президент Дж. Буш наложить вето, бо, як заявив сенатор-республіканець Стром Термонд, „те, що нам пропонують, заохочує злочинців, а не карає їх". Але сенатор-демократ Джозеф Байден, голова Юридичної комісії, сказав, що оскільки закон передбачає смертну кару, Президентові буде нелегко відкинути його.

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ Дейвид Дінкінс не користується підтримкою більшости мешканців міста. До такого висновку прийшли газета „Ню Йорк Таймс" і редакція новин телевізійної компанії Сі-Бі-Ес, які провели спільне опитування громадської думки. Згідно з опитуванням, 66 відс. нюйоркців будуть голосувати в наступних виборах посадника в 1993 році за будь-кого, лише не за Дінкінса. Посадник і далі користується підтримкою більшости негрів міста (56 відсотків), але організатори опитування нагадують, що у виборах 1989 року за Дінкінса голосували практично всі чорні виборці.

ОЧІКУЮТЬ, ЩО У ВІВТОРОК, 3-го грудня, консервативний публіцист Патрик Бюкенен повідомить про те, чи висуне він свою кандидатуру на президента від Республіканської партії. Все свідчить про те, що він кине виклик президентові Дж. Бушеві і візьме участь у передвиборах, які відбудуться в Ню Гемпширі 18-го лютого. Якщо П. Бюкенен вирішить боротися за Білий Дім, він повідомить про це в Ню Гемпширі. Його сестра Анджела Бюкенен, яка займала високий пост у Департаменті скарбу за президента Роналда Реґена, помічником якого від 1985 до 1987 року був сам Бюкенен, очолить виборчу кампанію брата. Вважають, що Бюкенен притягне на свою сторону багатьох виборців-консерватистів. Газета „Вашінґтон Пост" писала недавно, що популярність президента Буша серед республіканців стейту Ню Гемпшир настільки низька, що якби кандидатуру на президента „висунув навіть Мікі Мавс", він набрав би не менш як 25 відс. голосів у передвиборах.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЗАКЛАДНИК Томас Сатерленд, якого недавно звільнили ісламські фундаменталісти в Ливані, повернувся на батьківщину. На міжнародному летовищі Сан Франсіско Т. Сатерленд вперше побачив внучку Сімону, яка народилася чотири роки тому. Сатерленд пробув у полоні в терористів понад шість років. „Зустріч з внучкою — найбільш радісна подія за всі дні, що я на свободі", — сказав колишній закладник журналістам.

У ВУДБРІДЖІ, КОННЕКТИКАТ, на 81-му році життя помер спеціяліст у справах Совєтського Союзу, колишній професор Єйлського університету Фредерик Барґгорн, ім'я якого не сходило з газетних сторінок в останні місяці президентства Джана Кеннеді. У 1963 році проф. Барґгорн, який мав намір написати книжку про Совєтський Союз і збирав там матеріяли для неї, став жертвою провокації КҐБ. Невідомий москвич підійшов до нього коло входу до московського готелю „Метрополь" і вручив пачку якихось паперів. Барґгорн навіть не встиг подивитися, що йому дали, як тут же його схопили аґенти КҐБ, а потім його обвинуватили у шпигунстві. Провокація викликала хвилю обурення в Америці, де відбулося кілька демонстрацій протесту. Справою професора зайнявся особисто президент Джан Кеннеді, який на пресовій конференції заявив, що Барґгорн не виконував ніяких завдань розвідки і вимагав негайного його звільнення. Після 16-денного перебування під вартою, КҐБ відпустило його, повідомивши, що його висилають з країни як небажаного чужинця. Обвинувачення у шпигунстві з нього так і не зняли.

Р. Попадюка...

(Закінчення зі стор. 1)

коротко згадав історію українського народу і його терпінь, як одної з причин чому багато українців давними роками шукали кращої долі в Америці, спершу як бідні іміґранти. Але їхні нащадки стали вже відомими громадянами, які вславилися на відтинку культури, політики та інших ділянок життя Америки. Такою саме дитиною іміґрантів є нагороджений д-р Р. Попадюк, який, як доктор політичних наук, вибрав політичну кар'єру і тепер у віці 41 років має найвищий з-поміж українських поселенців пост. Закінчив своє слово В. Баранецький надією, що референдум 1-го грудня дасть самовизначення Україні і що наступного Українця Року можна буде відзначати у повній співпраці двох незалежних держав: України і ЗСА.

стремліннях українців. Але він вірить, що ЗСА допоможуть українцям у здобутті цієї незалежности і до того причиняться такі люди як Р. Попадюк та інші українці, що є громадянами ЗСА. Він закликав присутніх писати в цій справі до президента Дж. Буша.

Непрограмовим, але важливим, промовцем полуденка був депутат Верховної Ради, міністер охорони довкілля України, Юрій Щербак, який зупинився в ЗСА на шляху із Бразилії, щоб, як зазначив, в понеділок, 18-го листопада виступити із словом на засіданні ООН і там представити велику кризу екології в Україні. Про цю трагічну ситуацію він розповів присутнім вичерпно, закликаючи на кінці усіх молитися за Україну та успіх референдуму. Його палку промову перекладала справно на англійську мову Наталія Скочиляс.

Промовляє Р. Ґейтс. Сидять за почесним столом (зліва): д-р Р. Попадюк, Й. Лисогір і В. Баранецький.

У дальшому ході полуденку Соня Зайнінґер привітала коротко присутніх як господиня цієї імпрези, а Віра Гладун-Ґолдман і Андрій Пащук представили музик з України, що виступили із коротким концертом; а це відомого піяніста Володимира Винницького і співака Івана Сікору.

Й. Лисогір і В. Баранецький представили деяких провідних українських громадян, присутніх на полуденку, а Юрій Воскоб представив усіх, що засіли за президіяльним столом, між ними і дружину нагородженого: Джудіт Анну, уроджену Федьків.

Постійний представник в ОН Геннадій Удовенко передав побажання для д-ра Р. Попадюка від голови Верховної Ради України Леоніда Кравчука, який мав нагоду пізнати відзначеного в часі своїх недавних відвідин у Вашінґтоні та розмов із президентом Дж. Бушем. Г. Удовенко підкреслив, що це дуже важливе, що саме у такий знаменний для України час серед співробітників Президента ЗСА находиться українець-американський громадянин. Р. Попадюк зумів витворити приязну для цих подій атмосферу в Білому Домі, а особливо для відвідин Л. Кравчука. Рівночасно амбасадор Удовенко остерігав, що тепер потрібно ще більше зрозуміння та уваги для боротьби України за незалежність у провідних політиків ЗСА з уваги на події останніх днів, які стараються перешкодити в

Після того як Українцеві Року вручили представники УІА плякату з відзначенням, д-р Р. Попадюк, представлений Й. Лисогором, забрав слово, в якому на початку зазначив, що гордий з того, що дістав цю нагороду як українець. Він розповів про свої відвідини Києва з нагоди перебування там Президента та яким це було для нього зворушливим переживанням побачити вперше землю своїх батьків. При тому він пригадав, що у них дома українська мова була розговірна і він плекає її дальше, посилаючи своїх дітей до школи українознавства у Вашінґтоні, де він живе з дружиною та четверо діточками. Він підкреслив ці виїмкові історичні події, що проходять тепер в Україні, але рівночасно виразно подав політичну лінію Уряду ЗСА, згідно з якою всі зміни, так економічні, як і політичні, залежать від народів, що живуть в рамках СССР і народи поодиноких республік мусять рішати про свою дальшу долю. Він подав відомі загально контакти, які ЗСА нав'язали з представниками України, як економічну та медичну допомогу, можливість створення Корпусу миру, відкриття консуляту у Києві і розмови Дж Буша з Л. Кравчуком. Але хоча обсерватори із Заходу уважають, що референдум 1-го грудня вийде корисно для України, це голосування щойно початок процесу, в якому різні перешкоди. Привітом „Слава Україні" — закінчив Українець Року своє слово, дякуючи ще окремо своїм батькам за їхню вирозумілість та допомогу у його кар'єрі.

На залі були присутні члени родини нагородженого, включно з його дітьми.

Проф. Володимир Петришин у додатковому короткому заклику просив присутніх підписувати протест проти заплянованих тепер маневрів совєтських військ в Україні, а Й. Лисогір подякував усім, що причинилися до успіху цієї імпрези.

Полуденок закінчив о. протоієрей УАПЦ Петро Гoтрович молитвою.

„Дж. Буш..."

(Закінчення зі стор. 1)

би скинення Гуссейна). Але є люди, які займаються проблемою Іраку. Врахуйте, що не було ніяких резолюцій Ради Безпеки ООН, спрямованих проти Саддама Гуссейна особисто", — сказав журналістам Марлин Фицвотер.

Пресовий секретар Білого Дому додав при цьому: „Президент неодноразово говорив, що ми не можемо мати нормальних відносин з Іраком, поки країною править Гуссейн".

● ВІДІЙШЛИ ВІД НАС ●

МАЛАНКА ВОСКОБІЙНИК член УНС Відд. 325-го в Брукліні, Н. Й. померла 13-го жовтня 1991 року на 89-му році життя. Нар. 9-го травня 1902 року в Рогатині, Україна. Членом УНС стала 1944 року. Залишила у смутку дочку Ольгу Воскобійник-Доцик. Похорон відбувся 15-го жовтня 1991 року на цвинтарі Restland Memorial Park, in East Hanover, New Jersey.

Вічна Їй Пам'ять

В. Цюпа, секр.

МАРІЯ БУХМАН член УНС Відд. 243-го ім. св. Михаїла в Чикаґо, Ілл. померла 7-го жовтня 1991 року на 86-му році життя. Нар. 1904 року в Україні. Членом УНС стала 1952 року. Залишила у смутку дочку Стеллу Мадей. Похорон відбувся 10-го жовтня 1991 року на цвинтарі Святого Гробу в Ворт, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

В. Турчиновський, секр.

НЕЛЛІ ДАНІЄЛС член УНС Відділу 164-го Т-ва ім. М. Грушевського в Бервік, Па. померла на 99-му році життя. Нар. 1-го серпня 1892 року в Тисовиці, Україна. Залишила у смутку чотири дочки: Анну Сімчак, Марія Лазар з мужем Стефаном, Неллі Волп і Катерину Каляник з мужем Миколою; 19 внуків, 15 правнуків і сестру Юстину Іванович в Україні. Похорон відбувся на цвинтарі свв. Кирила і Методія в Бервіку, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Тимко Бутрей, секр.

ВАСИЛЬ МАЙКОВИЧ член УНС Відд. 38-го Т-ва ім. св. Миколая в Обирн, Н.Й. помер 27-го червня 1991 року на 75-му році життя. Нар. в лютому 1916 року в Обирн, Н.Й. Членом УНС став 1945 року. Залишив у смутку Марцю Кеняк. Похорон відбувся 30-го червня 1991 року на цвинтарі св. Йосифа в Обирн, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

АННА ЯНОЩАК член УНС Відд. 268-го Т-ва ім. св. Володимира в Джерзі Сиeті, Н.Дж. померла 31-го серпня 1991 року на 84-му році життя. Нар. 1-го листопада 1906 року в Ментікок, Па. Членом УНС стала 1949 року. Залишила у смутку дітей: Мері Енґлот; Володимира і Михайла Янощаків. Похорон відбувся 3-го вересня 1991 року на цвинтарі Преображення в Нентікок, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Павлина Балютянська, секр.

ЙОСИФ (Осип) ГУПАЛОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 450-го Т-ва Пласт в Ню Йорку, помер 19-го вересня 1991 року на 85-му році життя. Нар. 14-го лютого 1906 року в Стрию, Україна. Членом УНС став 1971 року. Залишив у смутку сестер Евстахію Мілянич і Марію Овчишин і брата Романа Гупаловського з родиною в Україні, сестрінків: Ігоря, Зорянну, Мотрю і Ростиславу Мілянич з родинами і братанницю [illegible]ену. Похорон відбувся 23-го вересня 1991 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Евстахія Мілянич, секр.

● РОЗШУКИ ●

Шукаю свою тету
КАТЕРИНУ КЕПП,
рік народження 1899. Має проживати тепер у місті Петерсбурзі на Фльориді. Хто знав би про неї або вона сама, прошу писати на адресу:
Надія Михайлівна Вела
Львівська область 292310
місто Жовква
вул. Січових Стрільців 19